Société Historique et Littéraire Polonaise - Bibliothèque Polonaise de Paris
(reconnue d' utilité publique par décret du 10 juin 1866)
Towarzystwo Historyczno-Literackie/ Biblioteka Polska w Paryżu
(użyteczności publicznej – ustawa z dnia 10 czerwca 1866)
6, Quai d'Orléans - 75004 PARIS – ***Tél.*** 01 55 42 83 83 – ***Fax*** : 01 46 33 36 31
e-mail : cp.zaleski@bplp.fr

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA HISTORYCZNO-LITERACKIEGO/ BIBLIOTEKI POLSKIEJ W PARYŻU

Niniejszym, przedstawiam Państwu ogólny zarys dotyczący kilku kwestii związanych z działalnością Towarzystwa Historyczno-Literackiego/Biblioteki Polskiej w Paryżu w latach 2013 i 2014.

Jak Państwo wiedzą, Towarzystwo liczy kilkaset członków. W czerwcu 2014 r. było ich dokładnie 405, w tym 79 rezydujących poza Francją. W ostatnim roku, odeszło od nas dziewięciu członków. Chciałbym wymienić czterech spośród nich:
-Roger Legras, jeden z niewielu francuskich tłumaczy polskich dzieł literackich na język francuski (przede wszystkim dzieła Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego);
-Jean-Pierre Mustelier, wieloletni skarbnik THL, a przede wszystkim niezbędna postać, która sie zajęła remontem gmachu w latach 2000-2004;
-Janina Smogorzewska, wieloletnia współpracowniczka Insytutu im. Gen. Sikorskiego w Londynie;
-Wieńczysław Józef Wagner, profesor nauk prawnych na licznych uniwersytetach amerykańskich.
Wśród nowych członków, chciałbym zacytować Prezesa Instytutu Polskiego w Kanadzie, Stanisława Latka z małżonką Ireną, oraz Andrea i Paolo Morawskich, synów Stanisława Morawskiego.

Działalność kulturalna i naukowa THL/BPP

Działalność ta, na wysokim poziomie, rozwinęła się dzięki małej lecz dynamicznej ekipie i dzięki nielicznemu personelowi, który częściowo jest członkiem Towarzystwa Historyczno-Literackiego. Od kilku już lat drukujemy roczny program, co pozwala nam lepiej przygotować wszystkie imprezy (sympozja, odczyty, wystawy, koncerty, itp.). Chciałbym skupić Państwa uwagę nad niektórymi z nich. W ostatnim roku zostały zorganizowane następujące ważniejsze imprezy:
-wzruszające uczczenie siedemdziesięciolecia Powstania Getta warszawskiego (16 maj 2013), z udziałem Richard'a Prasquier, Prezesa Rady zrzeszającej Żydowskie Instytucje we Francji;
-w październiku, b. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Franciszek Ziejka, przypomniał sylwetkę Marszałka Francji, księcia Józefa Poniatowskiego (z okazji 250 rocznicy jego urodzin i dwusetlecia jego śmierci);
-w listopadzie, odbyło się międzynarodowe sympozjum zatytułowane „Polska a kryzys w Europie", zorganizowane wspólnie z INALCO („Francuski Instytut Języków i Cywilizacji Wschodnich"), podczas którego wysokiej rangi specjaliści zastanawiali się nad miejscem Polski w Europie, przede wszystkim pod kątem ekonomicznym. Sesja ta została zorganizowana przy pomocy Ambasadora RP we Francji, Tomasza Orłowskiego, oraz Pawła Wojciechowskiego, ambasadora RP przy Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, i Mikołaja Dowgielewicza, Wicegubernatora Banku Rozwoju Rady Europy. Wśród prelegentów, należy wspomnieć o wypowiedziach Jerzego Osiatyńskiego, ekonomicznego

doradcy Prezydenta RP i b. ministra w rządzie Tadeusza Mazowieckiego, Joachima Bitterlicha, byłego doradcy kanclerza Helmuta Kohla, Klausa-Heinrich'a Standke, założyciela słynnego Trójkąta Weimarskiego (Francja-Niemcy-Polska);
-dzień poświęcony Powstaniu Styczniowemu 1863 r., zorganizowany przez Prof. Jerzego Kłoczowskiego i Prof. Georges-Henri Soutou;
- w grudniu odbyła się sesja poświęcona Cyprianowi Norwidowi. Została zorganizowana przez Marię Delaperrière (Sekretarza Generalnego THL), Agnieszkę Grudzińską i Michała Masłowskiego z Sorbony, Leszka Kolankiewicza, Dyrektora Centrum Cywilizacji Polskiej przy Sorbonie, Marka Tomaszewskiego z Francuskiego Instytutu Narodowego Języków i Cywilizacji Wschodnich;
-w kwietniu 2004 r. zorganizowaliśmy dzień poświęcony Sławomirowi Mrożkowi.

Rozpoczęlismy również nowy cykl filmów zatytułowany „Les cinéastes polonais face à l'histoire: de la pellicule au miroir". Regularnie zostają przedstawiane polskie filmy w wersji francuskiej lub z francuskimi podtytułami, które pozwalają francuskiej publiczności na zapoznanie się z polską rzeczywistością danej epoki. Bardzo chętnie przyczyniła się do powstania tego cyklu Marie-Thérèse Vido-Rzewuska, a z Warszawy przyjechał kilkakrotnie na prezentację filmów Krzysztof Zanussi, który został ostatnio naszym członkiem.

Należy też wspomnieć o ważnej wystawie, która trwa w głównym salonie Biblioteki Polskiej od 12 czerwca do 19 grudnia 2014 r. włącznie. Jest to wystawa przedstawiająca historię emigracji polskiej we Francji w drugiej połowie XIX w. Wszystkie dokumenty pochodzą ze zbiorów THL/BPP.

Równolegle, THL/BPP organizuje czasowe wystawy malarstwa. W marcu br., została zainaugorawana wystawa poświęcona dwóm malarzom polskim mieszkajcym i zmarłym we Francji: Van Haardt (właściwie Jerzy Brodnicki) i Witold Januszewski.
Wreszcie zasygnalizujmy, że sa wciąż u nas organizowane koncerty muzyki klasycznej, najczęściej fortepianowe.

ŚRODKI FINANSOWE W 2013-2014 R.

Mimo zaprogramowanej już od dawna zniżki subwencji pochodzącej od naszego głównego mecenasa, Fundacji Zygmunta Zaleskiego, udało nam się utrzymać równowagę budżetową w 2013 r. W 2014 roku, sytuacja będzie również stabilna. Musieliśmy się zdecydować na przyjęcie ścisłego programu oszczędnościowego, przede wszystkim jeśli chodzi o wydatki personelu.

KWESTIE SPECYFICZNE

Jak już wspominaliśmy w zeszłym roku, 8 maja 2013 r. zawitał w Bibliotece Polskiej Prezydent RP, P. Bronisław Komorowski z Małżonką. Była to wizyta państwowa we Francji. W Pałacu Elizejskim i w Ambasadzie RP w Paryżu, Pan Prezydent wspomniał w swoich wypowiedziach o naszej instytucji.

Ważnym wydarzeniem był, przy końcu zeszłego roku, wpis do Rejestru „Pamięć Świata" UNESCO kolekcji dziewiętnastowiecznych THL/BPP i Muzeum Adama Mickiewicza.
11 czerwca 2014 r. została odsłonięta tablica przypominająca o tym wydarzeniu przez Irinę Bokovą, Dyrektor Generalny UNESCO. Pragnę podziękować Władysławowi Stępniakowi,

Dyrektorowi Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, i P. Andrzejowi Biernatowi, Wicedyrektorowi tychże archiwów za podjęcie tej cennej inicjatywy.

W czerwcu 2014 r. odbyły się w THL wybory do nowej Rady. Głosowali członkowie THL. Wybrali oni nową Radę, składającą się z szesnastu osób. W nowym Biurze zasiadają osoby piastujące oficjalną funkcję. Składa się ono z następujących osób: C. Pierre Zaleski – Prezes, Marek Tomaszewski (nowy członek Rady) – Wiceprezes, Maria Delaperrière – Sekretarz Generalny, Frédérique Laurent – Wice Sekretarz Generalny, Dominik Chrzanowski (nowy członek Rady) – Skarbnik.

Chciałbym dodać, że wśród nowych członków Rady, znajdujemy kilka osobistości: Georges'a Minka, polsko-francuskiego socjologa, profesora w Natolinie, Antoine'a Paszkiewicza, Prezesa stowarzyszenia „Société Chopin", Jana Rozwadowskiego, b. bankiera, oraz Xavier Rey'a, syna Wirydianny Reyowej i wnuka Edwarda Raczyńskiego. Cieszymy się, że mogliśmy w ten sposób odmłodzić naszą Radę, i liczymy nadal na odmładzanie szeregów naszej instytucji.

Poza Radą, działa nadal Komisja Naukowa THL, której Prezesami są Hélène Carrère d'Encausse, Sekretarz Generalny Akademii Francuskiej, i Prof. Michał Seweryński, Senator RP, b. Minister Nauki. Wskazówki tejże Komisji, która zastanawia się nad przyszlłymi programami kulturalnymi, są zawsze bardzo cenne i trafne.

Po śmierci P. Jean-Pierre Mustelier, funkcje techniczne w budynku przejął inżynier, P. Antoni Dembiński, który z wielką przyjemnością pomaga nam w rozwiązywaniu licznych kwestii.

4 i 5 listopada 2014 r. THL/BPP będzie miała okazję zaprezentowania swojej działalności oraz swoje skarby dzięki wystawie i sesji naukowej nam poświeconym w Senacie RP. Chciałbym podziękować Dyrektorowi Biblioteki Narodowej, Tomaszowi Makowskiemu, za pomoc w zorganizowaniu wystawy. Należy dodać, że od zeszłego roku działa już na terenie Polski Stowarzyszenie Przyjaciół Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej w Paryżu.

Paryż, dn. 12 września 2014 r.